

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 422/22
4.9.2024.године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Меланије Сантовац, председника већа, Драгане Марчетић и Иде Никитовић, чланова већа, у парници тужиоца “Direktna banka” a.d. са седиштем у Крагујевцу, Булевар Краљице Марије 54Б, чији је пуномоћник адвокат Небојша Радовић из Новог Сада, Васе Стајића 28, против туженог АА из ..., чији је пуномоћник адвокат Мирослав Милошевић из Београда, Руварчева 1, ради утврђења, одлучујући о жалбама тужиоца и туженог, изјављеним против пресуде Другог основног суда у Београду П 2050/20 од 12.10.2021. године, у седници већа одржаној 4.9.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосноване жалбе тужиоца и туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Другог основног суда у Београду П 2050/20 од 12.10.2021. године.

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосновани захтеви тужиоца и туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке, дозвољено је преиначење тужбе повећањем тужбеног захтева из поднеска тужиоца од 27.7.2021. године.

Ставом другим изреке је делимично усвојен тужбени захтев тужиоца, па је обавезан тужени да тужиоцу на име дуга исплати износ од 2.427.572,01 динара са законском затезном каматом на износ од 1.177.030,52 динара почев од 1.7.2021. године, до исплате.

Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца у делу преко досуђеног износа главног дуга из става другог изреке од 2.427.572,01 динара до тражених 2.533.645,10 динара, односно за износ од 106.073,09 динара, као и за исплату

законске затезне камате на износ преко досуђеног ставом другим изреке од 1.177.030,52 динара до траженог износа од 1.228.461,05 динара, односно за камату на износ од 51.430,53 динара за период од 1.7.2021. године до исплате, као неоснован.

Ставом четвртим изреке обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 215.072,00 динара.

Против наведене пресуде тужилац и тужени су благовремено изјавили жалбе побијајући пресуду, тужилац у одбијајућем делу из свих законских разлога, а тужени у усвајајућем делу из свих законских разлога.

Испитујући правилност ожалбене пресуде, применом одредбе члана 386 и 402 Закона о парничном поступку ("Сл. гласник РС" бр. 72/11, 49/2013 - одлука УС, 74/2013 - одлука УС, 55/2014, 87/2018, 18/2020 и 10/2023 - др. закон), Апелациони суд у Београду је оценио да су жалбе тужиоца и туженог неосноване.

Побијана пресуда није захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП на које овај суд као другостепени пази по службеној дужности. Нема ни битне повреде из тачке 12 истог члана, на коју се неосновано указује у жалби туженог. Изрека првостепене пресуде је разумљива, непротивречи сама себи нити разлозима пресуде, а у образложењу пресуде суд је навео јасне и потпуне разлоге о одлучним чињеницама.

Према утврђеном чињеничном стању у првостепеном поступку, тужилац као давалац кредита и тужена као корисник кредита закључили су уговор о динарском кредиту за рефинансирање кредитних задужења код банке бр. ... од 23.12.2010. године. Кредит је одобрен у динарској противвредности износа од 9.396,06 евра обрачунато по куповном курсу евра банке за девизе на дан уплате средстава на рачун корисника кредита, а чланом 2 предметног уговора, странке су се сагласиле да је укупан износ одобреног кредита 9.396,06 евра у динарској противвредности, обрачунато по куповном курсу евра банке за девизе на дан уплате средстава на рачун Банке; да је рок отплате кредита 108 месеци; висина променљиве номиналне каматне стопе на дан закључења уговора износи 17,00% на годишњем нивоу, а да ће висина ефективне каматне стопе са обрачуном и валидним планом отплате бити уручено кориснику кредита након пуштања кредита у течај; да се обрачун камате врши конформном методом; да се интеркаларна камата прописује главном дугу и плаћа у сразмерном износу у оквиру месечних ануитета у периоду отплате кредита; да је број месечних ануитета 108, да први ануитет доспева на наплату 31.1.2011. године. Чланом 4 уговора је предвиђено да корисник кредита банци плаћа камату кроз месечне ануитете у динарима, да се камата обрачунава на месечном нивоу, последњег дана у месецу, применом конформне методе, а на основу месеца од 30 дана и године од 360 дана. Интеркаларна стопа се обрачунава од дана пуштања кредита у течај до дана који се у складу са Планом отплате сматра почетним даном првог каматног периода, а на основу стварног броја дана по стопи која је једнака каматној стопи за обрачун редовне камате. Чланом 6 уговора је одређено да корисник кредита главни дуг (главницу) враћа заједно са припадајућом каматом у једнаким месечним ануитетима, док је чланом 7 предвиђено да ће у случају доцње, односно неизмирења било које обавезе према банци о року, банка обрачунавати затезну

камату по стопи која је у складу са Општим правилима и условима пословања утврђена као променљива и то почев од датума доспећа, до датума потпуног измирења доспелих, а неизмирених обавеза, а која у тренутку потписивања овог уговора представља каматну стопу за 5% већу од уговорене номиналне каматне стопе на годишњем нивоу. Парничне странке су 22.7.2011. године закључиле анекс наведеног уговора, односно уговор о регулисању појединих права и обавеза из уговора о готовинском кредиту бр. ... (Анекс) којим су сагласно констатовале да постоје доспеле, а неизмирене обавезе по основном уговору, да се потписивањем овог уговора регулишу питања капитализације истих – приписом главници. Корисник кредита се сагласио да у тренутку потписивања овог уговора, а после спроведеног поступка реструктурирања кредита и капитализације доспелих, а неизмирених обавеза корисника недоспелој главници, износ главнице кредита износи 9.601,57 евра. У члану 2 уговора постигнута је сагласност да у периоду од 12 месеци од дана закључивања овог уговора банка одобрава кориснику кредита грејс период (период почетка) у коме корисник кредита неће бити у обавези да плаћа главницу и припадајућу камату.

Из налаза и мишљења вештака економско-финансијске струке Милана Ковачевића од 15.7.2021. године утврђено је да према првој варијанти налаза и мишљења тужиочево потраживање на дан проглашења дуга доспелим, 4.4.2013. године, износи 1.177.030,52 динара; на дан извршеног обрачуна дуга од стране тужиоца 4.10.2019. године – 2.217.738,10 динара; и на дан вештачења 30.6.2021. године – 2.427.572,01 динара (од чега главницу представља износ од 1.177.030,52 динара, а обрачунату камату износ од 1.261.854,84 динара).

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је прихватио прву варијанту налаза судског вештака, па је применом одредби чланова 1065 и 262 Закона о облигационим односима, закључио да је тужбени захтев тужиоца делимично основан и обавезао туженог да на име укупног дуга исплати тужиоцу износ од 2.427.572,01 динара по основу уговора о динарском кредиту. Првостепени суд је одбио тужбени захтев у делу преко досуђеног износа главног дуга из става другог изреке од 2.427.572,01 динара до тражених 2.533.645,10 динара, односно за износ од 106.073,09 динара и одлучио као у ставу трећем изреке. Првостепени суд, полазећи од налаза и мишљења вештака, а у складу са одредбама члана 277 и 400 став 3 Закона о облигационим односима, закључио да тужиоцу припада право на законску затезну камату на износ главног дуга од 1.177.030,52 динара, почев од 1.7.2021. године као дана обрачуна, до исплате, те је донео одлуку као у ставу другом изреке пресуде. У преосталом делу је одбијен као неоснован тужбени захтев којим се потражује законска затезна камата у износу на износ од 51.430,53 динара почев од 1.7.2021. године до исплате.

Наведени чињенични и правни закључак првостепеног суда као правилан прихвата и Апелациони суд и сматра да је правилно првостепени суд применио материјално право кад је одлучио као у изреци ожалбене пресуде. Потпуно и правилно је првостепени суд утврдио све релевантне чињенице од значаја за одлучивање о основаности и висини тужбеног захтева и то: да су парничне странке закључиле уговор о кредиту 23.12.2010. године на износ од 9.396,06 евра на 108 месеци уз променљиву номиналну каматну стопу на дан закључења уговора у износу од 17,00% на годишњем

ниову и уговориле начин отплате; да су 22.7.2011. године закључиле анекс наведеног уговора којим су сагласно констатовале да се доспеле, а неизмирене обавезе по основном уговору припишу главници и да износ главнице износи 9.601,57 евра, као и да у периоду од 12 месеци од дана закључивања овог уговора банка одобрава кориснику кредита грејс период (период почетка) у коме корисник кредита неће бити у обавези да плаћа главницу и припадајућу камату; да је уговор проглашен доспелим 4.4.2013. године, да укупан дуг туженог на дан израде налаза и мишљења износи 2.427.572,01 динара, од чега главницу представља износ од 1.177.030,52 динара, а обрачунату камату износ од 1.261.854,84 динара.

Неосновани су жалбени наводи туженог да првостепени суд није правилно применио одредбу члана 372 ЗОО, а на основу приговора застарелости потраживања, јер како је уговорена отплата кредита у месечним ануитетима, суд је требало да их сматра застарелим како по основу главног дуга, тако и по основу законске затезне камате која је на њих рачуната, те је требало да примени рок застаревања од 3 године за сваки ануитет од чије доспелости је протекао рок од 3 године. Правилно је првостепени суд оценио да је приговор застарелости потраживања који је тужени истицао током поступка неоснован. Престанком исплате ануитета на уговорен начин, дуг је доспео у целости 4.4.2013. године. Тужба се предлогом за издавање платног налога је поднета 2.7.2020. године. Кад потраживање потиче из уговора о кредиту, онда се на такво потраживање не може применити рок застарелости из члана 374 ЗОО, супротно наводима жалбе, већ то потраживање застарева у општем застарном року од 10 година из члана 371 ЗОО, који није протекао од доспећа обавезе до обраћања суду са захтевом за исплату доспелог дуга.

Правилно је првостепени суд спровео парнични поступак у складу са одредбама Закона о парничном поступку која важе за општи парнични поступак, те у том делу није учињена битна повреда поступка, како се неосновано истиче жалбом туженог. Првостепени суд је правилно поступио у складу са одредбама Закона о парничном поступку којом је прописано да ако суд не усвоји захтев за издавање платног налога, наставиће поступак по тужби у складу са одредбама овог закона које важе за општи парнични поступак. У конкретном случају, није дошло до повреде одредаба чланова 455 и 456 ЗПП, из ког разлога жалбени наводи туженог нису основани. Тужилац је уз тужбу доставио уговор о кредиту који је основ одговорности туженог у спору поводом дуга из уговора о кредиту.

Неосновани су жалбени наводи тужиоца који се тичу примедби на налаз и мишљење вештака да је вештак неправилно узео у обзир уплату од 22.7.2011. године у износу од 416,36 евра. Правилно је првостепени суд вештачењем путем вештака економско-финансијске струке, а који су парничне странке уредно и благовремено примиле и на које нису имале примедби, утврдио како је из картице промета за партију коју је тужилац доставио суду видљиво да је 22.7.2011. године била уплата у износу од 416,36 евра. Супротно жалбеним наводима, првостепени суд је правилно досудио тужиоцу износ главног дуга од 1.177.030,52 динара и обрачунату законску затезну камату у износу од 1.261.854,84 динара за период од када је кредит проглашен доспелим до дана вештачења, а од тада законску затезну камату на износ главног дуга.

Жалбени наводи тужиоца, који се односе на обрачун затезне камате с позивом на одредбе члана 277 став 2 Закона о облигационим односима, нису од утицаја на другачију одлуку о тужбеном захтеву, с обзиром да су утврђене одредбе предметног уговора о кредиту (члан 7 став 2 и 3), према којима је у случају доцње унапред уговорена промењива затезна камата која се може мењати одлуком Извршног одбора Банке, у оквирима утврђеним Општим правилима и условима пословања неодређене и неодредиве обавезе, које зависе од воље само једне уговорне стране (у конкретном случају банке), што је противно основним начелима облигационог права и као такве не могу уживати правну заштиту.

Из ових разлога, а како ожалбена пресуда није захваћена битним повредама одредаба парничног поступка на које суд пази по службеној дужности, нити оних повреда на које се посебно указује жалбама, те како је иста заснована на правилно и потпуно утврђеном чињеничном стању и донета на основу правилне примене материјалног права, донета је .

Апелациони суд је ценио и остале жалбене наводе, али је нашао да исти нису од утицаја на правилност и законитост побијане пресуде, па их није посебно образлагао.

Правилно је одлучено и о трошковима парничног поступка, у ставу четвртм изреке ожалбене пресуде, с обзиром на то да је одлука о трошковима донета у свему у складу с одредбама чланова 150, 153 и 163 ЗПП.

Из наведених разлога, Апелациони суд је у смислу одредби чланова 390 и 401 тачка 2 одлучио као у ставу првом изреке.

Како тужилац и тужени нису успели у другостепеном поступку, то им Апелациони суд није признао право на накнаду трошкова другостепеног поступка, па је применом члана 153 и 165 став 1 ЗПП одлучио као у ставу другом изреке пресуде.

**Председник већа-судија
Меланија Сантовац,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић